

ความคิดเห็นของครูและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเกี่ยวกับกิจกรรมสุขศึกษาในโรงเรียนในการสนับสนุน

งานสาธารณสุขมูลฐาน: การศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดสิงห์บุรี

นางสาวสุกัญญา จงเอกวุฒิ

ศูนย์วิทยุทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาพลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2529

ISBN 974-567-207-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

013734

117926269

๑

TEACHERS' AND PUBLIC HEALTH PERSONNEL'S OPINIONS CONCERNING SCHOOL
HEALTH EDUCATION ACTIVITIES IN SUPPORTING OF PRIMARY HEALTH CARE:

A CASE STUDY OF CHANGWAT SINGBURI

Miss Sukanya Jongekawud

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Physical Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1986

ISBN 974-567-207-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความคิดเห็นของครูและ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เกี่ยวกับกิจกรรมสุขศึกษา
ในโรงเรียนในการสนับสนุนงานสาธารณสุขมูลฐาน: การศึกษา
เฉพาะกรณีจังหวัดสิงห์บุรี

โดย

นางสาวสุกัญญา จงเอกวุฒิ

ภาควิชา

พลศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์สุชาติ โสภประยูร

รองศาสตราจารย์พัชรา กาญจนารัตน์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

[Handwritten signature]

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

[Handwritten signature]

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์รัชณี ขวัญบุญจัน)

[Handwritten signature]

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ศาสตราจารย์สุชาติ โสภประยูร)

[Handwritten signature]

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์พัชรา กาญจนารัตน์)

[Handwritten signature]

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลาวัณย์ สุกกรี)

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความคิด เห็นของครูและ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เกี่ยวกับกิจกรรมสุข ศึกษา
ในโรงเรียนในการสนับสนุนงานสาธารณสุขมูลฐาน: การศึกษา
เฉพาะกรณีจังหวัดสิงห์บุรี

ชื่อนิสิต

นางสาวสุกัญญา จง เอกวุฒิ

อาจารย์ที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์สุชาติ โสภนประยูร

รองศาสตราจารย์พัชรา กาญจนารัตน์

ภาควิชา

พลศึกษา

ปีการศึกษา

2529

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและ เปรียบ เทียบความคิด เห็นของครูและ เจ้าหน้าที่
สาธารณสุข เกี่ยวกับกิจกรรมสุขศึกษาในโรงเรียนในการสนับสนุนงานสาธารณสุขมูลฐาน รวมทั้ง
ศึกษาเหตุผลที่ครูและ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขมีต่อกิจกรรมสุขศึกษาในโรงเรียนในการสนับสนุนงาน
สาธารณสุขมูลฐาน ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมสุขศึกษา
ในโรงเรียนในการสนับสนุนงานสาธารณสุขมูลฐาน จำนวน 10 เรื่อง ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล
ด้วยตนเองโดยใช้แบบสอบถามจากตัวอย่างประชากรครู จำนวน 242 คน และจากประชากร
เจ้าหน้าที่สาธารณสุข จำนวน 114 คน ต่อมาผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์จาก
ตัวอย่างประชากรครู จำนวน 48 คน และประชากรเจ้าหน้าที่สาธารณสุข จำนวน 41 คน จาก
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี จำนวน 24 โรงเรียน และ
หน่วยงานสาธารณสุขทุกแห่งใน 6 อำเภอ ของจังหวัดสิงห์บุรี

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลและหาค่าร้อยละ มีชดเชยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน และค่าที (t-test) และได้้นำแบบสัมภาษณ์มาคิด เป็นค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขมีความคิด เห็นว่ากิจกรรมสุขศึกษาในโรงเรียนในการ
สนับสนุนงานสาธารณสุขมูลฐาน ส่วนใหญ่ทั้ง 10 เรื่อง สนับสนุนงานสาธารณสุขในระดับมาก

2. ความคิดเห็นและ เหตุผลของครูและ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เกี่ยวกับกิจกรรมสุขศึกษา
ในโรงเรียนในการสนับสนุนงานสาธารณสุขมูลฐาน พบว่า

2.1 ครูและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเห็นว่า กิจกรรมสุขศึกษาในโรงเรียนในการ
สนับสนุนงานสาธารณสุขมูลฐาน จำนวน 2 เรื่อง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05
ได้แก่ เรื่องการป้องกันและควบคุมโรคในท้องถิ่น และเรื่องการสร้าง เสริมภูมิคุ้มกันโรค
โดยมีเหตุผลที่สำคัญมากร่วมกันว่า การร่วมมือและประสานงานระหว่างครูกับ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข
และการให้นักเรียนมีส่วนร่วมการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อในท้องถิ่น จะช่วยลดปัญหาโรคติดต่อ
ที่สำคัญของชุมชนได้

2.2 ครูและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเห็นว่ากิจกรรมสุขศึกษาในโรงเรียนในการ
สนับสนุนงานสาธารณสุขมูลฐานที่มีบางข้อแตกต่างกันใน 8 เรื่อง ได้แก่ เรื่องการสอนสุขศึกษา
การโภชนาการ การรักษาพยาบาล การจัดหายาที่จำเป็น การสุขภาพสิ่งแวดล้อมและการจัดหา
น้ำสะอาด การอนามัยแม่และเด็กและการวางแผนครอบครัว งานทันตสาธารณสุขและการส่งเสริม
สุขภาพจิต ซึ่งเรื่องการสอนสุขศึกษามีจำนวนข้อที่แตกต่างกันมากที่สุด โดยครูส่วนใหญ่เห็นว่า
การสอนบทเรียนเรื่องสาธารณสุขมูลฐานจะช่วยให้นักเรียนมีแนวความคิด เกี่ยวกับเรื่องการ
สาธารณสุขมูลฐาน แต่เจ้าหน้าที่สาธารณสุขส่วนใหญ่เห็นว่า การสอนสุขศึกษาควรปรับ เนื้อหาสาระ
ให้สอดคล้องกับปัญหาสุขภาพในชีวิตประจำวัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title Teachers' and Public Health Personnel's Opinions
Concerning School Health Education Activities in
Supporting of Primary Health Care: A Case Study
of Changwat Singburi

Name Miss Sukanya Jongekawud

Thesis Advisor: Professor Suchart Soomprayoon
Associate Professor Patchara Kanjanarun

Department Physical Education

Academic Year 1986

ABSTRACT

The purposes of the research were to study and compare the teachers' and public health personnel's opinions concerning the school health education activities in supporting of Primary Health Care, and also to find out some reasons expressed by both teachers and public health personnel concerning those school health education activities in supporting of the Primary Health Care. The researcher collected the data by using the constructed questionnaire and structured interview which were composed of 10 areas of school health education activities in supporting of the Primary Health Care. The researcher herself collected the data by using the questionnaire from the total selected 242 teachers, and from the total 114 public health personnel. Later, the researcher collected the data by using structured interview from the total 48 selected teachers, and also from the total 47 selected public health personnel. All subjects used in this research were in the 24 elementary schools and in every public health unit in 6 Amphoes of Changwat Singburi. The data from the questionnaires collected were

then analysed by using the percentage, means, standard deviation, and t-test, while the data from the structured interview collected were analysed by using percentage.

The findings revealed as follows:

1. Teachers and public health personnel thought that the total 10 areas of school health education activities mostly supported Primary Health Care on the good level.

2. Teachers' and public health personnel's opinions and reasons concerning school health education activities in supporting of Primary Health Care were as the following:

2.1 Teachers' and public health personnel's opinions toward the school health education activities in supporting of Primary Health Care were not significantly different at .05 level. They were "To prevent and to control local communicable diseases" and "To promote the immunization," by having the top mutual reasons stated that the cooperation and coordination between teachers and public health personnel including students' participation in the controlling and preventing of communicable diseases will be able to help decrease the dangerous communicable disease problems of the community.

2.2 There were 8 areas of school health education activities which possessed some significantly different items. They were health education teaching, nutrition, nursing, providing some necessary drugs, environmental sanitation and clean water supply, maternal and child health and family planning, public health dental work, and mental health promotion. Among all of the school health education activities concerned, the area of health education teaching possessed most number of significantly different items by having the top reason from the teachers

stated that to teach the lesson of Primary Health Care could help students to possess the proper concept of Primary Health Care, while the reason from the public health personnel stated that health content should be improved according to the daily life health problems of the students.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณา เป็นอย่างสูงจาก ศาสตราจารย์สุชาติ
โสมประยูร และ รองศาสตราจารย์พัชรา กาญจนารัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
ทั้งสองท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือ แนะนำ ตรวจสอบ และให้กำลังใจด้วยดีมาตั้งแต่ต้น
ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ รัชณี ขวัญบุญจีน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เทพวดี
หอมสนิท รองศาสตราจารย์ นิภา มนูญิจ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพียว ดันมณี อาจารย์ พยุง
สุขสังวรณ์ นายแพทย์ ปรากรม วุฒิพงษ์ คุณสุภาพ กลีบบัว คุณธีรพล ธีระพงษ์ราชสีมา
คุณเชษฐ ปรินาโรจน์ และ คุณเพียงจันทร์ เศรษฐศิริกุล ที่ได้กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไข
แบบสอบถาม และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรรณมา ปุระมโชติ ที่ได้ให้คำแนะนำทางสถิติบางอย่าง

นอกจากนี้แล้วยังได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจาก นายแพทย์ สุวัฒน์ ทาวารี
คุณวรมณี ทาวารี คุณวันดี สุทธารมย์ คุณทองคำ รัตนบัลลังก์ และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขทุกคน
ในจังหวัดสิงห์บุรี และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณชัยยุทธ กุลดั่งควัฒนา ที่ได้ช่วยให้โครงการวิจัยนี้
สำเร็จจนจัดพิมพ์เป็นวิทยานิพนธ์

ความดีของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขออุทิศแด่คุณพ่อ คุณแม่ ตลอดจนญาติพี่น้อง
และคณาจารย์ทุกท่านในภาควิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยุโทรคมนาคม
สุกัญญา จง เอกวุฒิ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อภาษาไทย	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	7
ข้อตกลงเบื้องต้น	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	8
งานวิจัยและวรรณคดีที่เกี่ยวข้อง	9
2. วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	19
3. วิธีดำเนินการวิจัย	19
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	19
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	20
วิธีสร้างเครื่องมือ	23
การรวบรวมข้อมูล	24
การวิเคราะห์ข้อมูล	25
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	26
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	28

บทที่	หน้า
5. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	78
สรุปผลการวิจัย	78
อภิปรายผลการวิจัย	87
ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย.....	93
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	94
บรรณานุกรม	95
ภาคผนวก	99
ประวัติผู้วิจัย	133

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	สถานภาพทั่วไปของครูและเจ้าหน้าที่สาธารณสุข	29
2	เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างครูและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเกี่ยวกับกิจกรรม สุขศึกษาในโรงเรียนในการสอนสุขศึกษา ที่สนับสนุนงานสาธารณสุขมูลฐาน ..	31
3	เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างครูและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเกี่ยวกับกิจกรรม สุขศึกษาในโรงเรียนในการโภชนาการ ที่สนับสนุนงานสาธารณสุขมูลฐาน ...	34
4	เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างครูและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเกี่ยวกับกิจกรรม สุขศึกษาในโรงเรียนในการรักษาพยาบาล ที่สนับสนุนงานสาธารณสุขมูลฐาน .	36
5	เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างครูและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเกี่ยวกับกิจกรรม สุขศึกษาในโรงเรียนในการจัดหายาที่จำเป็น ที่สนับสนุนงานสาธารณสุขมูลฐาน	39
6	เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างครูและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเกี่ยวกับกิจกรรม สุขศึกษาในโรงเรียนในการสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมและการจัดหาน้ำสะอาด ที่สนับสนุนงานสาธารณสุขมูลฐาน	41
7	เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างครูและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเกี่ยวกับกิจกรรม สุขศึกษาในโรงเรียนในการอนามัยแม่และเด็กและการวางแผนครอบครัว ที่สนับสนุนงานสาธารณสุขมูลฐาน	44
8	เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างครูและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเกี่ยวกับกิจกรรม สุขศึกษาในโรงเรียนในการป้องกันและควบคุมโรคในท้องถิ่น ที่สนับสนุนงาน สาธารณสุขมูลฐาน	46
9	เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างครูและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเกี่ยวกับกิจกรรม สุขศึกษาในโรงเรียนในการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค ที่สนับสนุนงานสาธารณสุข มูลฐาน	49
10	เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างครูและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเกี่ยวกับกิจกรรม สุขศึกษาในโรงเรียนในงานทันตสาธารณสุข ที่สนับสนุนงานสาธารณสุขมูลฐาน	51
11	เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างครูและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเกี่ยวกับกิจกรรม สุขศึกษาในโรงเรียนในการส่งเสริมสุขภาพจิต ที่สนับสนุนงานสาธารณสุขมูลฐาน	53

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
12	เหตุผลของครูและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่มีต่อกิจกรรมสุขศึกษาในโรงเรียน เกี่ยวกับการสอนสุขศึกษา ที่สนับสนุนงานสาธารณสุขมูลฐาน	56
13	เหตุผลของครูและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่มีต่อกิจกรรมสุขศึกษาในโรงเรียน เกี่ยวกับการโภชนาการ ที่สนับสนุนงานสาธารณสุขมูลฐาน	59
14	เหตุผลของครูและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่มีต่อกิจกรรมสุขศึกษาในโรงเรียน เกี่ยวกับการรักษาพยาบาล ที่สนับสนุนงานสาธารณสุขมูลฐาน	61
15	เหตุผลของครูและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่มีต่อกิจกรรมสุขศึกษาในโรงเรียน เกี่ยวกับการจัดหายาที่จำเป็น ที่สนับสนุนงานสาธารณสุขมูลฐาน	63
16	เหตุผลของครูและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่มีต่อกิจกรรมสุขศึกษาในโรงเรียน เกี่ยวกับการสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมและการจัดหาน้ำสะอาด ที่สนับสนุนงาน สาธารณสุขมูลฐาน	65
17	เหตุผลของครูและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่มีต่อกิจกรรมสุขศึกษาในโรงเรียน เกี่ยวกับการอนามัยแม่และเด็กและการวางแผนครอบครัว ที่สนับสนุนงาน สาธารณสุขมูลฐาน	67
18	เหตุผลของครูและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่มีต่อกิจกรรมสุขศึกษาในโรงเรียน เกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคในท้องถิ่น ที่สนับสนุนงานสาธารณสุข มูลฐาน	69
19	เหตุผลของครูและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่มีต่อกิจกรรมสุขศึกษาในโรงเรียน เกี่ยวกับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค ที่สนับสนุนงานสาธารณสุขมูลฐาน ..	71
20	เหตุผลของครูและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่มีต่อกิจกรรมสุขศึกษาในโรงเรียน เกี่ยวกับงานทันตสาธารณสุข ที่สนับสนุนงานสาธารณสุขมูลฐาน	73
21	เหตุผลของครูและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่มีต่อกิจกรรมสุขศึกษาในโรงเรียน เกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพจิต ที่สนับสนุนงานสาธารณสุขมูลฐาน	75